

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 605/2012-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 14. decembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej F. P., s. r. o., B., konajúca prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. B. F., vedené pod spisovými značkami: Rvp 11369/2012, Rvp 11370/2012, Rvp 11371/2012, Rvp 11372/2012, Rvp 11373/2012, Rvp 11374/2012, Rvp 11375/2012 a Rvp 11376/2012, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaniach vedených pod spisovými značkami: 6 Er/437/2011, 6 Er/737/2011, 6 Er/453/2011, 8 Er/256/2011, 8 Er/537/2011, 8 Er/19/2011, 8 Er/179/2011 a 11 Er/884/2011, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., vedené pod spisovými značkami: Rvp 11369/2012, Rvp 11370/2012, Rvp 11371/2012, Rvp 11372/2012, Rvp 11373/2012,

Rvp 11374/2012, Rvp 11375/2012 a Rvp 11376/2012 s p á j a na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 11369/2012.

2. Sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) boli 24. augusta 2012 doručené sťažnosti obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), vedené pod spisovými značkami: Rvp 11369/2012, Rvp 11370/2012, Rvp 11371/2012, Rvp 11372/2012, Rvp 11373/2012, Rvp 11374/2012, Rvp 11375/2012 a Rvp 11376/2012, ktorými namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“), ako aj porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaniach vedených pod spisovými značkami: 6 Er/437/2011, 6 Er/737/2011, 6 Er/453/2011, 8 Er/256/2011, 8 Er/537/2011, 8 Er/19/2011, 8 Er/179/2011 a 11 Er/884/2011 (ďalej aj „napadnuté konania“).

Zo sťažností vyplýva, že sťažovateľka v napadnutých konaniach vedených okresným súdom podanými návrhmi požiadala súdneho exekútora o vykonanie exekúcií. Súdny exekútor postupujúc podľa procesnej úpravy obsiahnutej v zákone Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „Exekučný poriadok“) následne požiadal okresný súd o udelenie poverení na vykonanie exekúcií, čím došlo podľa sťažovateľky k zákonnému založeniu povinnosti okresného súdu rozhodnúť o nich v rámci priznanej právomoci v zákonom ustanovených lehotách.

Sťažovateľka uvádza, že okresný súd o žiadostiach súdneho exekútora o udelenie poverení na vykonanie exekúcií dosiaľ nerozhodol napriek tomu, že tieto veci podľa jej názoru nevykazujú znaky mimoriadnej právnej zložitosti a nevyžadujú takú spoluprácu okresného súdu s účastníkmi konania, ktorá by mohla podstatne ovplyvniť ich posúdenie, resp. rozhodnutie v týchto veciach.

Keďže okresný súd bol podľa názoru sťažovateľky v napadnutých konaniach neodôvodnene nečinný, resp. postupoval neefektívne, sťažovateľka podala 25. mája 2011 v zmysle § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) predsedovi okresného súdu sťažnosti na prietahy v ňou iniciovaných exekučných konaniach (ďalej len „sťažnosti na prietahy v konaniach z 25. mája 2011“), na ktoré do dňa doručenia sťažností ústavnému súdu nedostala žiadnu odpoveď.

Uvedeným postupom okresného súdu malo podľa sťažovateľky dôjsť k porušeniu jej základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práva na ochranu majetku podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež k porušeniu čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru upravujúcich zákaz diskriminácie.

Sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd o jej sťažnostiach rozhodol nálezom, v ktorom vysloví, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach boli porušené ňou označené základné práva podľa ústavy, práva podľa dohovoru a dodatkového protokolu, ako aj ďalšie ňou označené články ústavy a dohovoru, a zároveň sa domáha prikázať okresnému súdu v týchto konaniach konať bez zbytočných prietahov a napokon uložiť okresnému súdu zaplatiť jej primerané finančné zadosťučinenie, ako aj úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K spoločnému prerokovaniu vecí

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha vecí to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“).

V zmysle § 112 ods. 1 OSP môže súd v záujme hospodárnosti konania spojiť na spoločné konanie vecí, ktoré sa uňho začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých účastníkov.

Zákon o ústavnom súde nemá osobitné ustanovenie o spojení vecí, avšak v súlade s citovaným § 31a zákona o ústavnom súde možno v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy použiť na prípadné spojenie vecí primerane § 112 ods. 1 OSP.

S prihliadnutím na obsah sťažností vedených ústavným súdom pod spisovými značkami: Rvp 11369/2012, Rvp 11370/2012, Rvp 11371/2012, Rvp 11372/2012, Rvp 11373/2012, Rvp 11374/2012, Rvp 11375/2012 a Rvp 11376/2012 a z tohto obsahu vyplývajúcu právnu a skutkovú súvislosť uvedených sťažností, ako aj vzhľadom na totožnosť v osobe sťažovateľky a okresného súdu, proti ktorému sťažnosti smerujú, rozhodol ústavný súd o spojení sťažností na spoločné konanie tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, ak namietaným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03).

Sťažovateľka predovšetkým namieta, že postupom okresného súdu v napadnutých konaniach došlo k porušeniu jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva

k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je odstránenie stavu právnej neistoty (III. ÚS 61/98), pričom k vytvoreniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu (I. ÚS 10/98, I. ÚS 44/99, IV. ÚS 68/02), alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 86/08).

II.2.1 K namietanému postupu okresného súdu v konaniach vedených pod spisovými značkami: 6 Er/437/2011, 6 Er/737/2011, 6 Er/453/2011, 8 Er/256/2011, 8 Er/537/2011, 8 Er/19/2011 a 8 Er/179/2011

Súčasťou rozhodovacej činnosti ústavného súdu je aj ustálený právny názor (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade všeobecným súdom) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva, ústavný súd ju zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach, v ktorých podľa zistení ústavného súdu okresný súd rozhodol o žiadostiach súdneho exekútora o vydanie poverení na vykonanie exekúcií uzneseniami z 13. júla 2012 (sp. zn. 6 Er 437/2011), zo 16. augusta 2012 (sp. zn. 6 Er 737/2011), z 2. júla 2012 (sp. zn. 6 Er 453/2011) a z 22. marca 2012 (sp. zn. 8 Er 256/2011 a sp. zn. 8 Er 179/2011) tak, že ich zamietol. Ďalej okresný súd rozhodol uzneseniami z 11. júla 2012

(sp. zn. 8 Er 537/2011) a z 22. marca 2012 (sp. zn. 8 Er 19/2011) tak, že konania zastavil (keď predtým žiadosť súdneho exekútora o vydanie poverenia, resp. o opravu poverenia zamietol). V čase podania sťažností už teda postupom okresného súdu v napadnutých konaniach zjavne nemohlo dochádzať k porušovaniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru.

Vychádzajúc z uvedených zistení ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosti v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

II.2.2 K namietanému postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 884/2011

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tvrdiac, že okresný súd v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 11 Er 884/2011 ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu aj napriek jej sťažnosti na prieťahy v konaní z 25. mája 2011 adresovanej predsedovi okresného súdu (podanie ktorej však sťažovateľka nepreukázala a ani nemohla, keďže žiadosť súdneho exekútora bola podaná okresnému súdu až 7. septembra 2011, teda až po údajnom podaní sťažnosti na prieťahy v tomto konaní z 25. mája 2011) o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nerozhodol. Na výzvu ústavného súdu mu predložila sťažnosť z 12. marca 2012 adresovanú predsedovi okresného súdu, pričom však jej zaslanie nijako nepreukázala.

Sťažovateľka pritom argumentuje okrem iného aj poukazom na znenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného od 1. júna 2010, podľa ktorého súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul; ak ide o exekučné konanie vykonávané na podklade rozhodnutia vykonateľného podľa § 26 zákona č. 231/1999 Z. z. o štátnej pomoci v znení neskorších predpisov, exekučný titul sa nepreskúma. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní

od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu; táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) Exekučného poriadku. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Keďže podľa názoru sťažovateľky okresný súd nerozhodol v lehote podľa citovaného ustanovenia Exekučného poriadku, porušil okrem iného jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd zo spisu okresného súdu zistil, že okresnému súdu bola 7. septembra 2011 predložená žiadosť súdneho exekútora JUDr. R. K. o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie zo 14. júla 2011, ku ktorému bola pripojená zmluva o úvere (ktorá bola právnym dôvodom vzniku záväzku povinného), ako aj zmenka. Okresný súd 1. marca 2012 vyzval sťažovateľku na predloženie rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky uzavretej s povinným. Sťažovateľka predložila 5. apríla 2012 okresnému súdu kópiu rozhodcovskej zmluvy. Okresný súd uznesením z 18. októbra 2012 zamietol žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie.

Ústavný súd v nadväznosti na svoje zistenia a s poukazom na už citovanú stabilizovanú judikatúru (I. ÚS 63/00, I. ÚS 86/02) konštatuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, II. ÚS 57/01). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01).

Nemožno spochybníť, že okresný súd v danej veci nerozhodol v lehote ustanovenej Exekučným poriadkom, tak ako na to poukazuje sťažovateľka. Okresný súd však nebol touto lehotou viazaný. V zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku lehota 15 dní od

doručenia žiadosti súdneho exekútora na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie neplatí, ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom a musí rozhodnúť o zamietnutí žiadosti o vykonanie exekúcie. V citovanom ustanovení je výslovne uvedené, že táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) Exekučného poriadku, teda notársku zápisnicu a rozhodcovský rozsudok. Dôvodom tejto výnimky (do Exekučného poriadku zavedenej od 1. júna 2010) je nutnosť preverenia prípadnej existencie dôvodov neprípustnosti exekúcie preskúmaním písomností, ktoré nie sú prílohou návrhu na vykonanie exekúcie (napr. v tomto konkrétnom prípade rozhodcovskej zmluvy, resp. doložky). Ústavný súd konštatuje, že v danej veci existujú súčasne oba dôvody, na ktoré sa preto nevzťahuje 15-dňová lehota na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie.

V čase rozhodovania pred ústavným súdom bolo už o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia rozhodnuté. Doba rozhodovania o tejto žiadosti súdneho exekútora v trvaní viac ako 13 mesiacov by vo všeobecnosti nebola ústavne udržateľná, ale v okolnostiach daného prípadu, keď ústavnému súdu je z jeho rozhodovacej činnosti známe, že sťažovateľka podávala žiadosti o udelenia poverení na vykonanie exekúcií hromadne, teda v rovnakom čase zaťažila všeobecný súd väčším počtom podaní, vzhľadom na čo musela počítať s určitým technicko-administratívnym zdržaním na strane všeobecného súdu, ktoré spôsobilo, že o jej žiadosti bolo rozhodnuté s časovým odstupom, ju možno z ústavného hľadiska akceptovať.

Na základe týchto skutočností ústavný súd uzavrel, že namietaný postup okresného súdu z komplexnejšieho pohľadu nesignalizuje možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto sťažnosť sťažovateľky v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

II.3 K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 1 dodatkového protokolu, ako aj čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach

Sťažovateľka sťažnosťami namieta aj porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 ústavy, práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu a tiež porušenie čl. 12 ods. 2 ústavy a čl. 14 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutých konaniach v priamej príčinnej súvislosti (z rovnakých dôvodov) s namietaným porušením jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd dospel k záveru, v zmysle ktorého v napadnutých konaniach nie sú splnené podmienky na vyslovenie porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, k rovnakému záveru dospel, aj pokiaľ ide o namietané porušenie ďalších sťažovateľkou označených základných práv podľa ústavy, práva podľa dodatkového protokolu a označených článkov ústavy a dohovoru.

Na základe uvedeného preto ústavný súd sťažnosti aj v tejto časti odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Po odmietnutí sťažností bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky uplatnenými v petite jej sťažností.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2012